

روانشناسی و علوم تربیتی: بایدها و نبایدهای دوره نامزدی

پدیدآورنده (ها) : احمدپناهی، علی

- ۰۹۳۱ میان رشته ای :: نشریه مکاتبه و اندیشه :: بهار ۸۳

آدرس : تا ۹۷ از ۶۹ شماره

<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/۸۶> ثابت

۲۶۲۵

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوقمادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و در صورت نقض، موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه ۹ مراجعه کنید. استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نورمراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

بخش سوم

روانشناسی و علوم تربیتی

بایدها و نبایدهای دوره نامزدی

بایدها و نبایدهای دوره نامزدی

علی احمد پناهی

یکی از دوره‌های زندگی که شیرینی خاص و ماندگاری ویژه‌ای دارد دوران نامزدی است. اگر با این مقطع از زندگی، با ظرافت و منطقی برخورد شود و به وظایف ویژه آن عمل گردد، نقش قابل توجهی در بالندگی، پُرباری و استحکام دوره‌های بعدی زندگی خواهد داشت.

همان‌طور که بیان شد بعد از اجرای صیغه عقد، دختر و پسر، زن و شوهر می‌شوند و شرعاً و قانوناً همه آثار ازدواج بر آنها مترتب می‌شود. از آن زمان همه مخارج زن، از قبیل خوراک و پوشاک و مسکن و دارو و درمان، همه بر عهده داماد می‌باشد. لیکن مرسوم چنین است که زن قبل از عروسی مطالبه نفقه نمی‌کند و شوهر هم نمی‌پردازد ولی اگر مطالبه کرد باید پرداخت شود.

در مقابل، مرد نیز در این زمان حق هرگونه کامجویی مشروع را از همسرش دارد لیکن مرسوم چنین است که کامجویی مخصوص زناشویی را تا شب عروسی به تأخیر می‌اندازند، و بهتر هم همین است.

اقوام و ملل در این فاصله (بین عقد و عروسی) عادات و رسوم مختلفی دارند. رسم بعضی طوائف چنین است که در این فاصله زن و شوهر از ارتباط و ملاقات با یکدیگر، حتی شدیدتر از سابق، محروم می‌باشند و تا شب عروسی یکدیگر را نخواهند دید. اما در بین اغلب مردم مرسوم است که دختر و پسر، در فاصله بین عقد

و عروسی، کم یا بیش ارتباطی برقرار می‌سازند. هر هفته یا پانزده شب یک مرتبه، یا کمتر یا بیشتر، داماد به منزل عروس می‌رود و شبی را در آنجا توقف می‌نماید. گاهی هم خانواده داماد عروس را به منزل دعوت می‌کنند و یک روز یا چند روز از او پذیرایی می‌نمایند. این رسم و این برنامه به نظر منطقی و درست است زیرا بهتر است زن و شوهر قبل از عروسی بیشتر یکدیگر را بشناسند و با اخلاق و روحیات همدیگر آشنا شوند و برای تأسیس کانون گرم خانوادگی آماده‌تر گردند. این درست نیست که یک دختر و پسر بی‌تجربه و ناآگاه و بدون اندک آشنایی قبلی، شب عروسی یکدیگر را ملاقات کنند و در چنین وضع مبهم و تاریکی زندگی را آغاز نمایند. توصیه ما این است که پسر و دختر در زمان بین عقد و عروسی ارتباط و ملاقات داشته باشند، هم از تمتعات مشروع برخوردار گردند و هم به افکار و روحیات و اخلاق یکدیگر آشنا شوند و خود را برای آغاز زندگی زناشویی آماده سازند. البته ارتباط جنسی واقعی را به شب عروسی موقوف نمایند. به هر حال فاصله بین عقد و عروسی دوران بسیار مهم و شیرین و سرنوشت‌سازی است، خاطرات آن زمان غالباً فراموش نمی‌شود، و به قول مردم، یک روز نامزدی بهتر از یکسال دوران بعد عروسی است. به همین جهت لازم می‌دانیم رعایت امور زیر را توصیه نماییم.

دستورات اخلاقی و روانشناختی دوران نامزدی

۱. خرید هدیه

رسم است وقتی داماد به خانه عروس می‌رود تحفه و هدیه‌ای، برای همسرش می‌برد. البته این رسم، بسیار خوب است، خانم‌ها روی این موضوع حساسیت دارند و آن را از علائم محبت می‌شمارند و این کار موجب ازدیاد محبت و دلگرمی می‌شود. اما به هر حال مرد باید رعایت امکانات خویش را بنماید و از حد معمول و متعارف فراتر نرود، خانم‌ها هم نباید بیش از این مقدار توقع داشته باشند.

مراد از تهیه هدیه الزاماً خریدن چیزی است گران‌بها و پر زرق و برق نیست، بلکه منظور آن است که دست خالی به دیدار همسر نروند. در این مورد نکته اساسی آن است که به نحوی از علایق همسر خود مطلع باشیم و باید تلاش کنیم که این علایق را بشناسیم و حتی‌الامکان آن را تأمین نماییم. مثلاً بد نیست از همسرمان بپرسیم که به چه نوع هدایایی علاقه‌مند است و ما نیز در جهت تهیه آنها اقدام کنیم. می‌دانید که بهترین پاداش برای دانش‌آموزان هم، آن نوع پاداشی است که مورد علاقه دانش‌آموزان است و معلم و والدین باید آن را به تجربه دریافته باشند. لذا هدیه مورد نظر همسر را تهیه کنیم، حتماً به او بگوییم که دلم می‌خواست که حتی بهتر از آن را تهیه می‌کردم، ولی فعلاً چنین شرایطی ندارم، اما وقتی که فرصت مناسبی فراهم شود، آن را تهیه خواهم کرد. این پاسخ با پاسخ فرد دیگری که می‌گوید: نمی‌توانم بخرم، تو هم از من نباید توقع داشته باشی، فرق بسیاری دارد. البته خرید گل و شیرینی کار مناسبی است که تهیه آن از سایر هدایا سهل‌تر است و غالب افراد نیز بدان علاقه‌مند هستند.

راه دیگر شناخت علایق همسر، گزارش اطرافیان اوست. مثلاً گاه مادر او می‌گوید که دخترم از فلان نوع لباس خوشش می‌آید و یا وقتی که از خیابان عبور می‌کنید، خود او به مغازه لباس فروشی که می‌رسد، مثلاً لباسی را نشان می‌دهد و می‌گوید چه لباس قشنگی و یا فرد با بیان آرزوهای خود، به بیان علایق خویش می‌پردازد. افرادی که سریع‌تر از رغبت‌های همسر خود مطلع شوند، در تهیه هدایا موفق‌ترند.

۲. فراهم کردن تمهیدات لازم برای ملاقات

برخی از آقایان در دوران عقد بدون فراهم کردن تمهیدات لازم به دیدار همسر خود می‌روند و از این‌که دیدار خود را رضایت‌بخش نمی‌یابند، اظهار گلایه می‌کنند. این امر در مورد زنانی که در دوره عقد به سر می‌برند نیز می‌تواند مصداق داشته باشد. آنها نوعاً از این امر نیز غفلت می‌نمایند که علت عدم موفقیت در انجام ملاقاتی

خوب و دل‌انگیز، آن است که تمهیدات لازم را به عمل نیاورده‌اند. در این قسمت از بحث به نحوهٔ فراهم کردن مقدمات لازم برای برقراری دیداری موفق می‌پردازیم:

نخست باید به آراستن ظاهر توجه کافی داشته باشیم، زیرا خوب نیست که مثلاً پس از گذشت یک هفته وقتی که به ملاقات همسر خود می‌رویم، ظاهری ژولیده و غیرقابل قبول داشته باشیم. این امر مانع برقراری ملاقاتی نشاط‌آور و شادی‌آفرین است. پس باید دختر و پسری که دوران عقد را سپری می‌کنند و قصد دیدار دارند، با ظاهری آراسته هم‌دیگر را ملاقات کنند. مراد از ظاهر آراسته برای آقایان، اطلاع به موقع موهای سر، شانه زدن موها و مرتب کردن آنها، تمیز بودن لباس‌ها، استفاده از عطری مناسب و مورد علاقهٔ همسر و اموری نظیر این‌هاست. در این‌جا توصیه می‌شود که زن و شوهر حتی‌الامکان بهترین و یا یکی از بهترین لباس‌های خود را به تن داشته باشند.

دختران نیز باید در موقع ملاقات با همسر خود به سر و وضع خویش توجه نمایند؛ از لباسی استفاده کنند که بیش‌تر برازندهٔ آن‌هاست و بنابر قول امروزی‌ها لباسی را بپوشند که به آنها بهتر «می‌آید»، زیرا فرد در چنان لباسی از جذابیت بیش‌تری برخوردار می‌شود. این امر برای مردان نیز مصداق دارد. هم‌چنین باید به آرایش نیز توجه نمایند، زیرا آرایش کردن از یک طرف بر زیبایی آنان می‌افزاید و از طرف دیگر، آرایش کردن زن برای همسر در اسلام امری مستحب است و زنان پاک دامن خود را فقط برای همسر خویش آرایش می‌کنند. علاوه بر آن زنان باید از عطری استفاده کنند که هم خود و هم همسرشان به آن علاقه داشته باشند؛ این امر نیز بر جذابیت بیش‌تر آنان می‌افزاید.

نکتهٔ دیگری که باید مدنظر باشد آن است که قبل از دیدار، به خانوادهٔ همسر اطلاع بدهید. خوب است، سؤال کنید که آیا آمادگی لازم را برای پذیرفتن شما دارند یا نه، زیرا همیشه خانه برای پذیرفتن میهمان آماده نیست. شاید از قضا میهمان‌های

دیگر قبلاً آمده باشند و صاحب‌خانه و همسر شما حسابی خسته شده باشند. رفتن شما در این‌گونه مواقع نه برای شما خوب است و نه برای آنها، زیرا آنها آمادگی پذیرایی از شما را ندارند و شما هم از این‌که خوب پذیرایی نمی‌شوید، ممکن است دل‌خور شوید.

بهتر است اوقاتی که به دیدار همسرتان می‌روید، کم و بیش منظم باشد، مثلاً هفته‌ای یک‌بار، آن هم در بعدازظهر یا غروب، در شب‌ها و یا روزهای جمعه. اگر تقریباً حول و حوش ساعت مشخصی نیز به دیدار همسر خود بروید، امری پسندیده‌تر است و خانواده همسر شما نیز در همان روز و همان ساعات انتظار حضور شما را دارد. اگر قرار است ملاقات‌هایی همراه با نظم داشته باشید، وقتی که بنا به دلایلی قرار است چنین ملاقاتی به هم بخورد، حتماً نیاز به اطلاع‌رسانی است زیرا با شرطی شدن خانواده همسر در وقت‌های مشخص ملاقات، آنها دچار نگرانی می‌شوند و در این میان میزان نگرانی همسر شما بیش‌تر است؛ البته به شرط آن که توانسته باشید در ملاقات‌های قبلی خود، علاقه همسر خویش را برانگیخته باشید. بدین ترتیب خوب است که بگوییم او مشتاق دیدار شماست و به همین دلیل دیر رسیدن شما، او را دچار اضطراب می‌کند. البته تنظیم وقت ملاقات، به معنای آن نیست که در روزهای دیگری که از شما به مناسبتی دعوت به عمل می‌آید، به منزل خانواده همسر خود نروید و بگویید نظم شما به هم می‌خورد. باید بدانید که اجابت دعوت آنها منحل نظم شما نیست، زیرا تصویری که آنها از شما در ذهن دارند، تصویر فردی منظم است. علاوه بر آن اگر شما چنین دعوتی را بپذیرید، این نیز نشانه پای‌بندی شما به آداب و رسوم و رعایت احترام برای دیگران و پذیرفتن تقاضای آنان است و موجب اعتلای شخصیت شما در نزد دیگران می‌گردد.

۳. اظهار عشق و علاقه در ملاقات‌ها

یکی از موضوعات مهمی که دختر و پسر در فاصله بین عقد و عروسی و در ملاقات‌ها درصدد کشف آن هستند درجهٔ محبت و علاقه همسر می‌باشد. هر یک از زن و شوهر می‌خواهد بفهمد که همسرش تا چه مقدار به وی علاقه دارد، و این موضوع در آیندهٔ زندگی آنها بسیار تأثیر دارد. بنابر این، بر زن و شوهر لازم است که مراتب عشق و علاقهٔ خود را نسبت به همسر ابراز دارند و از گفتن هر کلمه یا انجام هر عمل دلسرد کننده‌ای که می‌توان کم محبتی را از آن استنباط نمود جداً خودداری نمایند. مرد باید از همهٔ زنان و زن از همهٔ مردان چشم‌پوشد و تنها همسرش را ببیند. از مردان و زنان دیگر تعریف کردن و از وجود خواستگاران سابق سخن گفتن و عیب‌جویی و انتقاد، از اسباب دلسردی به شمار می‌رود و باید جداً از آن اجتناب نمود.

۴. رعایت متانت و وقار در ملاقات‌ها

زن و شوهر باید در معاشرت‌ها، وقار و متانت خویش را نگهدارند، و از شوخی‌ها و حرکات سبک و زشت اجتناب نمایند. ادب و احترام را رعایت کنند و کاری نکنند رویشان بر یکدیگر باز و حریم ادب شکسته شود.

زن و شوهر گرچه می‌باید با همدیگر صمیمی و راحت باشند ولی حدود و حریم یکدیگر را نیز می‌باید حفظ کنند. اگر چنانچه حریم و حدود مرد خانه که مدیریت منزل نیز با ایشان است، خدشه‌دار شود و به اصطلاحی پشیمی به کلایش نباشد، فرزندان و سایر بستگان ممکن است به او احترام لازم و اعتنای لازم را ننمایند و از او حرف شنوی نداشته باشند. مردان می‌باید در عین اینکه با خانوادهٔ عروس صمیمی هستند، اجازه ندهند هر کسی به آنان بی‌احترامی یا بی‌محلی کند چون در آن صورت اقتدار و ابهت آنان زیر سؤال خواهد رفت. هستند عروس و دامادهایی که در دوران نامزدی خیلی رفت و آمد دارند و داماد تقریباً هر روز و هر ساعت خانهٔ عروس است

و کار به جایی می‌رسد که برادران یا خواهران کوچک‌تر عروس نیز به داماد بی‌اعتنایی می‌کنند.

عروس و داماد جوانی که حدود شش ماه بود عروسی کرده بودن، با هم اختلاف داشتند و به ما مراجعه نمودند، من در جلسه مشاوره متوجه شدم که این عروس خانم هیچ احترام و ارزشی به شوهرش قایل نیست و به راحتی درباره برادران و پدر و مادر داماد، با بی‌ادبی صحبت می‌کند. در یک ملاقات خصوصی به داماد گفتم شما می‌باید اجازه ندهید به پدر و مادرتان توهین شود داماد گفت حاج‌آقا اینها در دوران نامزدی به خاطر ندانم کاری‌های من، به من جسور شده‌اند و نمی‌توانم جلوشان را بگیرم.

۵. تمرین زن‌داری و شوهرداری

زن‌داری و شوهرداری از همین زمان شروع می‌شود. همسرداری فن بسیار ظریف و دقیقی است که نیاز به اطلاعات دارد. ضرورت رعایت آنها از همین زمان شروع می‌شود، و تأخیر آن به زمان بعد از عروسی هیچ‌گاه صلاح نیست زیرا بسیاری از اختلافات خانوادگی از حوادث دوران بین عقد و عروسی مایه می‌گیرد و حل آنها بسیار دشوار خواهد بود. علاج واقعه قبل‌الوقوع باید کرد. برخی از همسران جوان، دوران عقد را فقط به تفریح و شادی و گشت و گذار سپری می‌کنند. هیچ آمادگی جدی برای شروع زندگی مشترک واقعی پیدا نمی‌کنند. گرچه این خوشی‌ها در دوران نامزدی ایرادی ندارد ولی می‌باید برای شروع زندگی آماده بود و می‌باید مهارت‌های زن‌داری و شوهرداری و تعاملات خانوادگی را آموخت. احساسات و هیجان‌ها چند ماه بیشتر طول نمی‌کشد، بعد از آن مرد و زن می‌باید نگاهی واقع‌بینانه پیدا کنند و توقعات نیز واقعی می‌شود. مرد توقع دارد همسرش با او رفتاری منطقی و متناسب با شرایط روحی و کاری که دارد، داشته باشد. توقع دارد نیازهای عاطفی، رفتاری و خانوادگی درستی داشته باشد. لذا دوران نامزدی فرصت خوبی برای کسب مهارت‌های اجتماعی و همسرداری است.

۶. بها دادن به ارزش‌ها و عواطف همدیگر

پسر و دختر می‌بایست به ارزش‌های یکدیگر احترام بگذارند و همچنین به عواطف و احساسات لطیف یکدیگر، بهای لازم را بدهند و به آن بی‌اعتنایی نکنند. هرگز نباید تصور کنند که بی‌اعتنایی به عواطف فرد مقابل باعث عزیزتر شدنشان می‌شود و باعث اعتبار او می‌گردد! و حال آنکه کاملاً برعکس است و چنین رفتارهایی باعث جریحه‌دار شدن عواطف نامزد می‌شود. مرد و زن نباید به ارزش‌ها و مقدمات یکدیگر بی‌تفاوتی یا بی‌مחلی داشته باشند و حتی نباید به بستگان یکدیگر خدای ناکرده توهین کنند.

۷. شرکت در مجالس معنوی و اخلاقی

از برنامه‌های سازنده و تأثیرگذار در دوران عقد، شرکت در جلسات معنوی و اخلاقی است که باعث رشد تربیتی و معنوی طرفین می‌شود و آنها را با مسایل اخلاقی و معنوی بیشتر آشنا می‌کند. نامزدهایی که به صورت مشترک در مجالس دعا، عزاداری، جلسه اخلاق، نماز جمعه و غیره شرکت می‌کنند، وجودشان مملو از نورانیت و صفا گردیده و این مراسم‌ها زمینه‌ساز گرایش بیشتر آن به ارزش‌های دینی و اسلامی می‌گردد و جهت زندگی آنان را به طرف بندگی خدا و دوری از کارهای حرام، تغییر می‌دهد.

۸. فراگیری مهارت‌های زندگی و همسررداری

دوران عقد فرصت مناسبی برای آشنایی با وظایف همسررداری، تربیت کودک، کیفیت برخورد با بستگان همسر، مهارت‌های زندگی، آشپزی و غیره است. دختر و پسری که قبل از عقد در منزل پدری و به صورت مجرد زندگی می‌کردند، نیازی به یادگیری مسایل مربوط به زندگی را احساس نمی‌کردند ولی حالا که زندگی مشترکی را پایه‌ریزی نموده‌اند می‌بایست با حقوق و مسایل ضروری زندگی مشترک آشنا گردند. در این زمینه می‌توان از کتاب‌هایی نظیر:

الف. اخلاق در خانواده، نوشته سید علی اکبر حسینی، ب. روان‌شناسی همسران برتر، نوشته دکتر غلامعلی افروز، ج. آیین همسرداری، نوشته آقای سعیدیان و کتاب‌های آیت‌الله امینی در موضوع خانواده و همچنین کتاب همسرداری از منظر دین با رویکرد روان‌شناختی، تألیف علی‌احمد پناهی، استفاده کرد.

۹. یادگیری حقوق واجب و مستحب همسر

زن و شوهر در رابطه با یکدیگر وظایفی دارند که برخی از آنها واجب بوده و برخی نیز مستحب است. انجام این وظایف از ناحیه همسران، باعث استحکام خانواده می‌گردد و بدون التزام به آنها، نمی‌توان خانواده‌ای به هنجار را توقع داشت. زیرا خانواده به عنوان یک واحدی اجتماعی و جامعه‌ای کوچک، اگر چنانچه تهی از قانون و ضوابط باشد به هرج و مرج و در نتیجه به نابودی، منجر می‌شود. زن و شوهر وظیفه دارند در قبال یکدیگر به تعهداتی ملتزم باشند. به عنوان مثال زن وظیفه دارد در مسایل جنسی از شوهر تمکین کند، بدون اجازه از منزل خارج نشود، در اموال شوهر تصرف ننماید (بدون اجازه)، احترام شوهر را حفظ کند. همینطور مرد نیز وظایفی درد که می‌باید به آنها ملتزم باشد. زمان نامزدی فرصت خوبی برای یادگیری وظایف متقابل همسری است.

۱۰. رعایت حدود اخلاقی در رابطه با برادران و خواهران کوچکتر

در خانواده عروس به طور معمول برادر یا خواهر کوچکتر نیز وجود دارد. داماد و عروس می‌باید در تعاملات خودشان طوری باید برخورد کنند که زمینه تحریکات جنسی افراد خانواده را به وجود نیاورند. بسیار مشاهده و شنیده شده که عروس و داماد، در مقابل چشم برادران و خواهران کوچکتر، شوخی‌های تحریک کننده و خلاف اخلاق انجام می‌دهند و توجه ندارند که این کارشان چقدر تخریب‌کنندگی در پی دارد.

آسیب‌های دوران نامزدی

برای دوران نامزدی نیز همانند مسایل دیگر آسیب‌ها و آفت‌هایی قابل تصور است که بعضی مواقع این آفت‌ها، زیبایی و دلنشینی دوران عقد و حتی بعد از آن را، تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. این آفت‌های احتمالی نسبت به جوامع مختلف و فرهنگ‌های مختلف متفاوت خواهد بود.

در این قسمت از بحث به نمونه‌هایی از آفت‌ها و آسیب‌ها که ممکن است برای دختر و پسری که در دوران نامزدی هستند، پیش بیاید، می‌پردازیم.

۱. مقایسه‌های ناشایست

یکی از آفت‌ها و یکی از عوامل مهم دلسردی و نارضایتی در روابط همسران، مقایسه کردن همسر و نامزد خود با دختران و پسران دیگر و احیاناً خواستگاران دیگر است. در این مقایسه‌ها معمولاً طرفین به این نتیجه می‌رسند که دیگران از همسرشان بهتر هستند. در حالی که این برداشت غلط بوده و به خاطر ظاهربینی و عدم اطلاع از عیب‌های دیگران و عدم آشنایی با زیبایی‌های اخلاقی، خلقی، جسمانی، اجتماعی و غیره همسرشان است.

اگر همسران، خواهان آرامش و رضایت خاطر هستند، باید دست از این مقایسه و مطرح کردن این‌گونه مسایل بردارند. این‌گونه مسایل زیانبار معمولاً به دلیل چشم‌چرانی (مرد یا زن) به وجود می‌آید. فردی که هر روز به صدها دختر و پسر چشم می‌دوزد و آنها را لباس‌های رنگارنگ، ظواهر متفاوت و هیکل ویژه مشاهده می‌کند، قطعاً در ذهنش این مقایسه انجام می‌شود که همسر من از دیگران بد هیکل‌تر، بد اخلاق‌تر یا غیره می‌باشد. در آموزه‌های دینی برای جلوگیری از هوس‌های شیطنی و آسیب‌زا، به مردان و زنان توصیه شده تا چشمان خود را از نامحرم ببندند و به آنها نگاه آلوده نداشته باشند.

امام صادق علیه السلام، درباره تبعات ناپسند و مشکل آفرین نگاه حرام می‌فرماید: نگاه حرام، تیری مسموم از تیرهای شیطان است و چه بسا یک نگاه، حسرت و اندوهی طولانی به دنبال داشته باشد.

نکته:

مقایسه همسر با افراد دیگر همیشه در مسایل ظاهر و جذابیت جنسی نیست و ممکن است این مقایسه در مسایل معنوی، اخلاقی و علمی نیز اتفاق بیفتد و شخصی به همسر خود بگوید فلان دختر یا پسر از جهت علم و اخلاق از تو بهتر است و ای کاش فلانی همسر من می‌بود. این مقایسه‌ها نیز باطل و نتیجه‌ای جز حسرت و اندوه و ناامیدی و سردی کانون خانواده‌ها، به دنبال ندارد و خلاف تقوا و اخلاق انسانی نیز هست.

البته زن و شوهر موظفند خود را آنچنان با زیبایی‌های ظاهری و باطنی بیاریند و از یکدیگر دلربایی کنند و چشم و دل همدیگر را پر سازند که جایی برای دیگران باقی نماند. آراستگی و نظافت و جمال ظاهری، و متصف شدن به صفات حمیده و کمال باطنی، نقش اصلی را در جلب دل‌ها و ایجاد دلگرمی و محبت به عهده دارد. آراستگی و زیبایی ظاهری و صفات پسندیده باطنی، نخستین عاملی است که انسان را به سوی خود جلب می‌کند و نبودن آن، اولین عامل طرد و دلسردی است.

۲. توقعات بیجا

متأسفانه گاهی مشاهده می‌شود که: دختر و پسر توقعات بیجایی از هم دارند و بارهای سنگینی را بر هم تحمیل می‌کنند و این دوران شیرین را تلخ می‌نمایند. این توقعات - معمولاً - مادی و خرافاتی و برخاسته از رسوم جاهلی است و هر عقل سلیمی آن را ناپسند و مردود می‌داند. این امور، باعث دلسردی و ناراحتی می‌شود و به زندگی لطمه می‌زند و حتماً از آن باید پرهیز کرد. اگر بزرگ‌ترها چنین مسایلی را پیش آورند، دختر و پسر باید هوای همدیگر را داشته باشند و علاوه بر اینکه نباید

وارد این امور واهی شوند، لازم است از یکدیگر دفاع کنند و هر کدام نگذارند بر دیگری فشار وارد شود.

همکاری دختر و پسر و خانواده‌هایشان، برای سروسامان دادن به زندگی آینده، ضرورت کامل دارد و این توقعات و تحمیلها، خلاف همکاری و همدلی و صمیمیت است. چشم و هم‌چشمی‌های و مسابقه در تجملات و تشریفات و آداب و رسوم غلط، مانع از پرو بال درآوردن جوانان برای پرواز به سوی زندگی مستقل می‌شود.

۳ دخالت و وسوسه دیگران

جوانانی را مشاهده کرده‌ایم که دوران شیرین نامزدی‌شان و کانون با صفای زندگی‌شان و قلب‌های مالامال از محبتشان، به خاطر دخالت‌ها و وسوسه‌ها و فضولی‌های «جاهلان عقرب صفت» (که اقتضای طبیعتشان نیش زدن است) و یا «مغرضان حيله‌گر» (که دنبال آشوب می‌گردند تا هیزم‌کش آتش باشند) دچار تلخی و سردی و کدورت شده است! زوج‌های جوان باید همیشه مراقب این افراد باشند و زندگی شیرین خود را از «نیش زهرآگین» آنان محفوظ و مصون نگه دارند و هوشیار و مواظب باشند که: ممکن است این «افراد» در شکل و قیافه «دلسوز و خیرخواه» نیز ظاهر شوند! بهترین اسلحه در مقابل این دشمنان سعادت، «همدلی و صمیمیت و هوشیاری دختر و پسر» است.

۴. رعایت نکردن حال والدین

بعضی از فرزندان، پس از اینکه همسر و مونس خود را یافتند، پدر و مادر را فراموش می‌کنند و یا به آنان کم توجه می‌شوند و گاهی نسبت به آنان بی‌ادبی می‌کنند. گاهی مادر پسر، پس از آوردن عروس و حتی به محض نامزدی و عقد، احساس می‌کند پسرش دیگر آن علاقه و توجه سابق را به او ندارد! و این برایش بسیار سنگین و سخت است و گاهی از عهده تحملش خارج می‌شود. آنگاه است که نزاع و دعوا برپا می‌کند.

انسان عاقل آن است که حال دو طرف را رعایت کند. هم حقوق والدین را ادا کند و هم حقوق همسر را. نه والدین را فدای همسر کند و نه همسر را فدای والدین. اگر عروس و داماد، به همه جوانب امور توجه داشته باشند و حق هر کس را به جای خود رعایت کنند، بسیاری از این نزاع‌ها و کشمکش‌ها میان والدین و عروس و داماد به وجود نمی‌آید. عروس و داماد باید توجه داشته باشند که پدر و مادر، سال‌ها زحمت کشیده‌اند و آنان را با سختی‌ها و خون‌دل خوردن‌ها بزرگ کرده‌اند، اکنون انصاف نیست که به آنان بی‌مهری کنند. ناراحت کردن پدر و مادر، نارضایتی خداوند را به دنبال دارد و نارضایتی خدا، لطمه‌های سنگینی به زندگی فرزندان وارد می‌کند و موجب عذاب آخرت می‌شود. پدران و مادران، مایه برکت زندگی فرزندانند. نباید این سرمایه ارزنده را از دست داد. پدر و مادرها هرگز بدبختی و ناراحتی عزیزانشان را نمی‌خواهند. آنان خواهان سعادت و خوشبختی فرزندانشان هستند.

برادر و خواهر جوانم! قدر نعمت وجود این دلسوختگان را بدانید. انصاف نیست الان که به محبوب خود رسیده‌اید، این ولی‌نعمت‌های رنجیده خود را پشت سر بیندازید! جوانان فراوانی را مشاهده کرده‌ایم که پس از بچه‌دار شدن و تحمل مقداری زحمت بچه‌ها، تازه متوجه ارزش پدر و مادر خود شده و فهمیده‌اند که آنان چقدر برایشان زحمت کشیده و رنج برده‌اند! با اینکه می‌دانیم امکانات رفاهی امروز، خیلی بیشتر و بهتر از قبل است و پدران و مادران ما، با سختی‌های زیادتری ما را پرورش داده‌اند.

پس حق هر کس را به جای خود ادا کنید. بی‌توجهی و اهانت به هیچکدام روا نیست. کاری نکنید که تأسف و پشیمانی آن در آینده، دمار از روزگارتان برآورد! و ناگاه بیدار شوید که دیگر پدر و مادر خفته‌اند!! و دیگر کاری از دستتان بر نیاید.

۵. زیاده‌روی در رفت و آمدها

رابطه دختر و پسر و خانواده‌هایشان در این دوران، باید گرم و صمیمی باشد؛ اما به افراط و زیاده‌روی کشیده نشود. «اعتدال» در هر کاری پسندیده است و «افراط» ناپسند.

اگر رفت و آمدها و مهمانی‌ها زیاد شود، دو طرف خسته می‌شوند و این خستگی به محبت‌ها لطمه می‌زند؛ به‌خصوص اگر این دوران، طولانی بشود. بسیار پیش می‌آید که جوانان می‌پرسند: «در دوران نامزدی و فاصله بین عقد و عروسی، چقدر باید رفت و آمد کرد؟ چند روز یکبار؟ هر هفته چند بار؟...»

در جواب می‌گوئیم: اندازه معین و استانداردی ندارد، بلکه باید ببینید زمینه چقدر مهیا است و پذیرش چه اندازه می‌باشد. نه آنقدر کم که دلسردی بیاورد و نه آنقدر زیاد که خستگی آور شود. نه تکبر و سرسنگینی و بی‌اعتنایی و نه زیاده‌روی و سبک کردن خود و به زحمت انداختن دیگران. «اندازه نگه دار که اندازه نکوست».

ضمناً در این رفت و آمدها، نباید هیچگونه تحمیل و تکلفی وجود داشته باشد. هیچکدام نباید توقع پذیرایی مفصل و سفره رنگین و هدیه‌های گران قیمت داشته باشند و در هر حالی باید حال یکدیگر را رعایت کنند.

همچنین بر عروس و داماد لازم است که حریم عفت و حیا را رعایت کنند؛ بخصوص در خانواده‌هایی که دختر و پسرهای دیگری نیز وجود دارند. بی‌پروایی نسبت به حریم حیا و عفت، باعث بی‌حرمتی عروس و داماد نزد والدین و موجب انحراف و گمراهی دیگر دختران و پسران خانواده خواهد شد.

۶. تجدید خاطرات ناخوشایند اولیه

ممکن است در طول دوران قبل از عقد، کدورت‌ها و ناراحتی‌هایی پیش بیاید و خطاهایی از طرفین سر بزنند. در هنگام خواستگاری و بله برون و تعیین مهریه و شرایط ازدواج و مهمانی‌ها و امور این گونه‌ای، ممکن است کدورت‌هایی پیش آمده و

مسائلی بین دو خانواده ردّ و بدل شده باشد و بعضی از بزرگ‌ترها و اطرافیان و یا خود دختر و پسر، حرف‌های دل‌سرد کننده‌ای زده باشند. این کدورت‌ها، نباید به بعد از عقد سرایت کند. با خواندن عقد، همه این ناراحتی‌ها باید برطرف گردد و به دوران پس از عقد کشیده نشود. اگر به کسی بی‌احترامی شده و یا خیال می‌کند به او توهینی شده است، باید بخاطر خدا ببخشد. اکنون که به سلامتی، این دو جوان زندگی مشترکشان را آغاز کرده‌اند، بزرگ‌ترها و افراد دو خانواده باید ناراحتی‌ها را به بزرگی خودشان ببخشند و فراموش کنند و هرگز در صدد تلافی و تجدید ناراحتی‌ها بر نیایند. عروس و داماد نیز هرگز درباره آن دلخوری‌ها، حرفی نزنند. مطرح کردن این امور واهی و جاهلانه، که نشانه عدم رشد و ناپختگی مطرح کنند است، باعث کم شدن محبت میان همسران می‌شود و گاهی لطمه‌های سنگینی بر پیکره زندگی نو پا وارد می‌کند و صفا و صمیمیت را خدشه‌دار می‌کند.

۷. گفت‌وگو درباره خاطرخواهان قبل!

بعضی از عروس و دامادها و بستگان‌شان برای عزیز کردن خود و یا برای جبران عقده‌های حقارتشان و یا به هر نیت دیگر، از خواستگاران و خاطرخواهان فراوان سابق خود، نزد یکدیگر سخن می‌گویند و معمولاً تعدادشان را چندین برابر واقعی‌اش افزایش می‌دهند و آنان را به رخ همدیگر می‌کشند!

این کار نه تنها آنان را عزیزتر نمی‌کند و هیچ فایده‌ای ندارد، بلکه موجب کدورت خاطرها می‌شود و زیان‌های فراوانی به دنبال دارد. عروس و داماد، علاوه بر اینکه باید خودشان از این سخنان بی‌بهره و زیان‌بار خودداری کنند، باید از بیان آنها از طرف بستگان‌شان نیز جلوگیری نمایند و همچنین اگر دلبستگی و علاقه‌ای به کسی داشته‌اند، هرگز نباید به همسر خود بگویند و هیچگاه نباید از دختران، پسران، زنان و مردان بیگانه، نزد یکدیگر سخن بگویند. غفلت از این نکات به ظاهر کوچک، زیان‌های بزرگی را به دنبال دارد.

۸. طولانی شدن دوره نامزدی

یکی از مسائلی که گاه باعث می‌شود دوران عقد به سرانجام مطلوبی منتهی نشود طولانی شدن بیش از حد دوران عقد است، به ویژه برای زوج‌هایی که از تجربیات کم‌تری برای دوران عقد برخوردار می‌باشند. افراد با درایت و تدبیر اگر چه دوره عقد طولانی باشد، می‌توانند مسایل خود را به خوبی حل و فصل کنند اما این گونه افراد کمتر یافت می‌شوند.

برخی از مشکلات ناشی از طولانی شدن بیش از حد دوران عقد عبارت است از:
الف. فشارهای روانی که از ناحیه اطرافیان متوجه همسران می‌شود و می‌گویند چرا عروسی نمی‌کنید و چرا اینقدر معطل می‌کنید.

ب. یکی از مهم‌ترین دلایل دیگر آن است که تجاذب دختر و پسر برای هم کم می‌شود و از همدیگر بهره زیادی نمی‌برند و زمینه اختلافات خانوادگی به وجود می‌آید.

ج. احساس بلاتکلیفی برای دختران و اینکه با وجود داشتن همسر هنوز در خانه والدین زندگی می‌کنند.

د. خسته شدن والدین دختر و پسر از رفت و آمد زیاد و مکرر داماد و مسایلی که پیش می‌آید.

هـ. بد آموزی‌های اخلاقی و تربیتی که بعضاً متوجه برادران و خواهران عروس می‌شود.

و. احیاناً ممکن است به دلیل طولانی شدن دوره عقد، داماد با عروس ارتباط جنسی پیدا کند و ممکن است که عروس حامله شود که در این صورت اختلافات جدی، بوجود می‌آید. لذا توصیه ما این است که مدت نامزدی در ازدواج فامیلی بین سه تا شش ماه و در ازدواج با غریبه، تا نه ماه باشد.

